

NORGES HØYESTERETT

Den 12. februar 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Normann og Bergsjø i

HR-2018-267-U, (sak nr. 2018/86), sivil sak, anke over kjennelse:

I.

LF Eiendom AS (advokat Stian Hatleberg)

mot

Martin Greftegreff (advokat Svein-Erik Sveen)

II.

Martin Greftegreff (advokat Svein-Erik Sveen)

mot

LF Eiendom AS (advokat Stian Hatleberg)

avsagt slik

K J E N N E L S E O G B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Den underliggende saken gjelder tilbakebetalingskrav fra LF Eiendom AS mot Martin Greftegreff etter påstått overfakturering i forbindelse med entreprisarbeider foretatt av Greftegreffs enkeltpersonforetak Jevnaker Transport Sentral. Kravet fra LF Eiendom AS omfattet også erstatning som følge av påstått mangel.
- (3) Forlikrådet i Ringerike avsa 11. november 2015 dom hvor Martin Greftegreff ble dømt til å betale 1 676 987 kroner til LF Eiendom AS.

- (4) Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff brakte saken inn for Ringerike tingrett og påstod seg frifunnet. LF Eiendom AS la ned påstand om betaling av et beløp oppad begrenset til 1 800 000 kroner.
- (5) Ringerike tingrett avsa 19. mai 2016 dom med slik domsslutning:
- "1. **Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff betaler innen 2 uker fra dommens forkynnelse 1 100 000 – enmillionetthundretusen – kroner til LF Eiendom AS, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 12. april 2015 og frem til betaling finner sted.**
 2. **Saken heves for så vidt gjelder søksmålet mot Lasse Fægri personlig.**
 3. **Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff betaler innen 2 uker fra dommens forkynnelse 141 750 – etthundreogførtientusensyvhundreogfemti – kroner i erstatning for sakskostnader til LF Eiendom AS."**
- (6) Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff anket dommen til Borgarting lagmannsrett og påstod seg frifunnet. Det ble også krevd sakskostnader for tingretten og lagmannsretten. LF Eiendom AS innga avledet anke, hvor kravet på 1 800 000 kroner ble opprettholdt. Det ble også krevd sakskostnader for lagmannsretten.
- (7) Lagmannsretten avholdt 4. januar 2017 rettsmekling. Det ble ikke oppnådd forlik. I rettsmeklingsprotokollen ble det protokollert et tilbud fra LF Eiendom AS som gikk ut på at Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff betalte til LF Eiendom AS 1 000 000 kroner som fullt og endelig oppgjør i saken. Det ble også protokollert et tilbud fra Jevnaker Transport Sentral v/Martin Greftegreff som gikk ut på betaling av 350 000 kroner som fullt og endelig oppgjør.
- (8) Borgarting lagmannsrett avsa 4. desember 2017 dom med slik domsslutning:
- "1. **Anken forkastes. I tingrettens dom gjøres likevel den endringen at Martin Greftegreff personlig gjøres til pliktsubjekt for betalingsforpliktelsen.**
 2. **Sakskostnader for lagmannsretten tilkjennes ikke."**
- (9) Lagmannsretten uttalte for øvrig at den ikke fant grunn til å gjøre endringer i tingrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (10) *LF Eiendom AS* har anket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse til Høyesterett. Det er i korte trekk anført:
- (11) Det foreligger en saksbehandlingsfeil ved at lagmannsretten ikke tok i betraktning det tilbudet som LF Eiendom AS fremsatte under rettsmeklingen. Ved å akseptere tilbudet ville Greftegreff ha kommet bedre ut av det enn det resultatet han oppnådde i dommen. Det foreligger dermed "tungtveiende grunner" for å tilkjenne LF Eiendom AS sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-3. Det alt vesentlige av sakskostnader for lagmannsretten påløp etter rettsmeklingen.
- (12) Høyesterett vil ha tilstrekkelig grunnlag for å tilkjenne LF Eiendom AS sakskostnader for lagmannsretten.

(13) Det kreves videre at sakskostnader for lagmannsretten tilkjennes med merverdiavgift. Dette ble ved en feil ikke krevd i lagmannsretten. I ettertid er det blitt kjent at LF Eiendom AS ikke er berettiget til fradrag for inngående merverdiavgift.

(14) Det er nedlagt slik påstand:

- "1. Martin Greftegreff betaler sakskostnader for lagmannsretten med kr 439 698 til LF Eiendom AS.**
- 2. Martin Greftegreff betaler sakskostnader til LF Eiendom AS for Høyesterett med kr 12 500 inkl. mva., samt ankegebyr for Høyesterett."**

(15) *Martin Greftegreff* har inngitt tilsvaer og samtidig erklært avledet anke.

(16) I tilsvaret er det i korte trekk anført: Lagmannsretten har ikke begått slike feil som anføres i anken. At det ble fremsatt et forlikstilbud, er bare en del av vurderingen etter tvisteloven § 20-3. I denne saken er ikke forlikstilbudet relevant. Det vises til at det samlede kravet fra LF Eiendom AS var på 1 800 000 kroner, noe som måtte fremstå som urealistisk. Greftegreff hadde videre god grunn til å anke tingrettens dom. På tidspunktet for rettsmeklingen var dessuten betydelige kostnader pådratt.

(17) Det anføres at det uansett ikke er adgang til å legge til merverdiavgift i sakskostnadene nå. Dette er et nytt krav.

(18) I den avledete anken er det i korte trekk anført: Greftegreff skulle ha vært tilkjent sakskostnader for lagmannsretten fordi han må anses å ha fått "medhold fullt ut eller i det vesentlige", jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Det vises til at LF Eiendom AS' avledete anke ikke førte fram.

(19) Det er videre anført at også tingrettens sakskostnadsavgjørelse er feil. LF Eiendom AS kan ikke anses å ha fått medhold "i det vesentlige", jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Det vises til at LF Eiendom AS i tingretten fikk redusert sitt krav med kroner 581 270 i forhold til det som ble tilkjent av forlikrådet. Denne reduksjonen gjaldt i det vesentlige udokumenterte tilleggskrav.

(20) Det er nedlagt slik påstand:

- "1. Martin Greftegreff frikjennes for sakskostnadsansvaret for tingretten med krav på forsinkelsesrenter fra 26.12.17 til tilbakebetaling skjer.**
- 2. Martin Greftegreff tilkjennes sakskostnader fastsatt etter rettens skjønn vedrørende avledet anke for øvrig stadfestes lagmannsrettens avgjørelse om saksomkostningene.**
- 3. LF Eiendom AS betaler til Martin Greftegreff kr 15.000,- med tillegg av rettsgebyr samt ankegebyr for Høyesterett."**

(21) *LF Eiendom AS* har i tilsvaer til den avledete anken i korte trekk anført: Det var ikke grunnlag for å tilkjenne Greftegreff sakskostnader for lagmannsretten, da det er det samlede utfallet som er avgjørende, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Lagmannsretten hadde heller ikke grunnlag for å endre tingrettens sakskostnadsavgjørelse.

(22) I tilsvaer til den avledete anken er det nedlagt slik påstand:

- "1. Den avledede anken avvises.
2. Martin Greftegreff betaler sakskostnader til LF Eiendom AS for Høyesterett med kr 5 625 inkl. mva."

- (23) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (24) Etter tvisteloven § 20-9 tredje ledd kan ankeinstansen ved en særskilt anke over sakskostnadsavgjørelsen bare prøve lovanvendelsen og saksbehandlingen, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen.
- (25) Ankeutvalget har kommet til at lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, må oppheves som følge av saksbehandlingsfeil.
- (26) Lagmannsretten kom til at ingen av partene hadde vunnet saken, slik at sakskostnadene måtte avgjøres etter tvisteloven § 20-3. I slike tilfeller er terskelen for å bli tilkjent sakskostnader relativt høy, jf. blant annet Rt-2010-623 avsnitt 24 med henvisning til lovens forarbeider. Som ledd i vurderingen av om det helt eller delvis skal tilkjennes sakskostnader i slike saker, viser § 20-3 andre punktum til "momentene i § 20-2 tredje ledd annet punktum".
- (27) Etter § 20-2 tredje ledd andre punktum skal det når en part har vunnet saken, som ledd i vurderingen av om det skal gjøres unntak fra utgangspunktet om sakskostnadsplikt for den tapende parten, legges vekt på "om den vinnende part kan bebreides at det kom til sak eller har avslått et rimelig forlikstilbud". I dette tilfellet var det, som nevnt, protokollert at LF Eiendom AS under rettsmøtet tilbød Greftegreff 1 000 000 kroner som "fullt og endelig oppgjør". Dette tilbudet var altså 100 000 kroner lavere enn det Greftegreff i lagmannsretten ble pålagt å betale.
- (28) I anken er det uimotsagt opplyst at begge prosessfullmektigene under innledningsforedragene viste til sine respektive og protokollerte forlikstilbud. At forlikstilbudet ble gjort kjent for lagmannsretten, fremgår videre av at LF Eiendom AS' prosessfullmektig, advokat Hatleberg, i prosedyredisposisjonen under det avsluttende punktet om sakskostnader uttrykkelig viste til det protokollerte forlikstilbudet. Tilsvarende gjelder for øvrig også for motpartens disposisjon som viser til et mottilbud på 350 000 kroner.
- (29) Det tilbudet som LF Eiendom AS hadde fremsatt var, som allerede nevnt, lavere enn det beløpet som Greftegreff ble pålagt å betale. Lagmannsrettens begrunnelse i sakskostnadsspørsmålet er da mangelfull når forlikstilbudet overhodet ikke er nevnt, jf. Rt-2004-1272 avsnitt 18 og 19 og Rt-2010-1262 avsnitt 22 og 23. Høyesteretts ankeutvalg har etter dette kommet til at lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, må oppheves, idet det er "nærliggende" at feilen kan ha fått betydning for avgjørelsen, jf. tvisteloven § 30-3 første ledd sammenholdt med § 29-21 første ledd.
- (30) Når det gjelder den avledete anken, bemerkes at den er oppgitt å gjelde lagmannsrettens saksbehandling. I realiteten gjelder den imidlertid også lagmannsrettens lovanvendelse, idet det anføres at forlikstilbudet må utgjøre "tungtveiende grunner" etter tvisteloven § 20-3. Ankeutvalget har etter dette kommet til at den avledete anken ikke er avskåret etter tvisteloven § 29-7 første ledd. Med det utfallet som anken får, er det imidlertid ikke grunn til å gå inn på den avledete anken for så vidt det anføres at Greftegreff skulle ha vært tilkjent sakskostnader for lagmannsretten.

- (31) Den avledete anken over lagmannsrettens avgjørelse av tingrettens sakskostnadsavgjørelse reiser ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og det er heller ikke andre hensyn som taler for at denne del av den avledete anken bør prøves. Denne del av den avledete anken blir derfor nektet fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.
- (32) Anken har ført fram, og LF Eiendom AS må tilkjennes sakskostnader for behandlingen i Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2. Advokat Hatleberg har oppgitt at han vil avkreve sin klient et salær på 18 125 kroner inklusive merverdiavgift som tilkjennes. I tillegg kommer rettens gebyr med 6 780 kroner.
- (33) Kjennelsen og beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Martin Greftegreff til LF Eiendom AS 24 905 – tjuefiretusenhundreogfem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. Den avledete anken nektes fremmet for så vidt gjelder lagmannsrettens avgjørelse av sakskostnadene for tingretten.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: